

Інтелектуальна власність та патентознавство 1:

Право інтелектуальної власності

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>10 Природничі науки</i>
Спеціальність	<i>104 Фізика та астрономія</i>
Освітня програма	<i>Комп'ютерне моделювання фізичних процесів</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова (нормативна) цикл загальної підготовки</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>1 кредит ЕКТС (30 годин): 12 годин лекцій, 6 годин практичних, 12 годин СРС</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>не передбачено навчальним планом за модулем «Право інтелектуальної власності», залік – після вивчення всіх кредитних модулів навчального предмету «Інтелектуальна власність та патентознавство»</i>
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/LecturerSelection.aspx
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: кандидат юридичних наук, доцент Яшарова М. М. Практичні/Семінарські: кандидат юридичних наук, доцент Яшарова М. М. Лабораторні: не передбачені навчальним планом</i>
Розміщення курсу	<i>Сатрус, платформа дистанційного навчання «Сікорський»</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Опанування навчального курсу «Інтелектуальна власність та патентознавство: Право інтелектуальної власності» спрямовано на підготовку сучасного високопрофесійного фахівця, спроможного самостійно вирізняти в повсякденному житті об'єкти права інтелектуальної власності, вміти охороняти свої результати інтелектуальної, творчої діяльності, а у випадку посягання чи порушення права – правильно та оперативно захищати свої законні права та інтереси самостійно та/або шляхом звернення до відповідних компетентних органів. В умовах швидкісного розвитку та модернізації всіх сфер суспільного життя, активно створюються результати інтелектуальної, творчої діяльності. Сучасний фахівець повинен вміти вирізняти одні об'єкти права інтелектуальної власності від інших, знати строки чинності майнових прав на них, вміти правильно та ефективно охороняти права на об'єкти інтелектуальної власності, не порушувати права інших осіб на свої результати інтелектуальної, творчої діяльності.

Мета навчальної дисципліни – засвоєння студентами комплексу знань з права інтелектуальної власності, зокрема щодо системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, законодавства у сфері інтелектуальної власності, класифікації об'єктів права інтелектуальної власності, їх критеріїв правової охорони та строків чинності майнових прав, договірних способах

розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та захисту прав інтелектуальної власності.

Предмет навчальної дисципліни – основні засади правовідносин у сфері інтелектуальної власності відображені у законодавстві, правовій доктрині та судовій практиці.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК6. Здатність розробляти наукові та прикладні проекти, керувати ними і оцінювати їх на основі фактів

ФК10. Здатність ефективно використовувати на практиці сучасні теорії та методи управління наукового та ділового адміністрування

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- системи правової охорони інтелектуальної власності України;
- системи законодавства України у сфері інтелектуальної власності;
- основних міжнародних конвенцій у сфері інтелектуальної власності;
- класифікації об'єктів права інтелектуальної власності;
- критеріїв правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності;
- суб'єктів права інтелектуальної власності;
- змісту права інтелектуальної власності;
- строків чинності майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності;
- договірних способів розпорядження майновими правами інтелектуальної власності; підстав та способів захисту прав інтелектуальної власності.

УМІННЯ:

- розрізняти різні об'єкти права інтелектуальної власності;
- складати та подавати заявки на реєстрацію об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема об'єктів авторського права, торговельних марок, промислових зразків, корисних моделей, винаходів;
- укладати договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності; підбирати механізм охорони для різних об'єктів права інтелектуальної власності.

а також:

- ПРН07. Оцінювати новизну та достовірність наукових результатів з обраного напрямку фізики та/або астрономії, оприлюднених у формі публікації чи усної доповіді
- ПРН10. Відшукувати інформацію і дані, необхідні для розв'язання складних задач фізики та/або астрономії, використовуючи різні джерела
- ПРН21. Відшукувати наукові видання, наукові бази даних тощо, оцінювати та критично аналізувати отримані інформацію та дані.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Вивчається після засвоєння циклу дисциплін, які забезпечують базову інтегральну компетентність, базові загальні та фахові компетентності, є підґрунтям вивчення дисциплін циклу професійної

підготовки. Для вільної комунікації у сфері інтелектуальної власності з науковою спільнотою бажаним є рівень володіння англійською мовою не нижче B2.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СРС
1	2	3	4	5
Тема 1. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності	5	2	2	2
Тема 2. Об'єкти авторського права та суміжних прав	5	2		2
Тема 3. Об'єкти патентного права. Промислові зразки	5	2	2	2
Тема 4. Комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування)	5	2		2
Тема 5. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності	5	2		2
Тема 6. Договірні способи розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності	5	2	2	2
Разом	30	12	6	12

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Харитонов О.І., Харитонов Є.О., Ківалова Т.С. та інші. *Право інтелектуальної власності: підручник*. К.: Юрінком Інтер, 2018. 300 с. (Теми 1-6).
2. Еннан Р.Є., Кулініч О.О., Мазуренко С.В., Менсо І.В., Романадзе Л.Д. *Право інтелектуальної власності: навчальний посібник*. К.: Алерта, 2016. 450 с. (Теми 1-6).
3. *Право інтелектуальної власності: академічний курс / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького*. К.: Ін Юре, 2007. 696 с. (електронний ресурс). (Теми 1-6).
4. Кулініч О.О., Романадзе Л.Д. *Право інтелектуальної власності: навчальний посібник*. Одеса: Фенікс, 2011. 320 с. (Теми 1-6).
5. *Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців)*. Т. 6: *Право інтелектуальної власності / за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої*. Х.: ФОП Лисяк Л.С., 2011. 592 с. (Коментарі та аналітика). (Теми 1-6).

Додаткова література:

6. *Посібник для суддів з інтелектуальної власності / І.М. Бенедисюк та ін.* К.: К.І.С., 2018. 424 с. (електронний ресурс). (Теми 2-4).
7. Коваль І.Ф. *Комерціалізація прав інтелектуальної власності: навч. посіб.* К.: Юрінком Інтер, 2018. 272 с. (Тема 6).

8. Якубівський І.Є. *Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 522 с. (Теми 3, 4, 6).
9. Харьковская цивилистическая школа: осуществление и защита права интеллектуальной собственности: монография /И.В. Спасибо-Фатеева, В.И. Жуков, Н.Е. Яркина и др. Харьков: Право, 2018. 696 с. (Теми 1- 6).
10. Вахонєва Т.М. *Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник*. К.: ВД «Дакор», 2016. 564 с. (Тема 2)
11. Жилінкова О.В. *Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: монографія*. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с. (Ч. 1 Теми 6).
12. Коваль І. Ф. *Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія*. К.: НДІ ІВ НАПрН України, Лазурит-Полиграф, 2011. 320 с. (Тема 6).
13. Цират А.В. *Руководство по составлению и заключению франчайзинговых договоров: право и практика: учебно-практическое пособие*. К.: Истина, 2010. 352 с. (Ч. 1 Теми 6).
14. Тофіло А.В., Левічева О.Д. *Набуття прав інтелектуальної власності: навчальний посібник*. К.: Державний інститут інтелектуальної власності, 2010. 322 с. (електронний ресурс). (Теми 3-4).
15. Бондаренко С.В., Кожарська І.Ю. *Право інтелектуальної власності*. К.: Інститут інтелектуальної власності і права, 2008. 416 с. (електронний ресурс). (Теми 2-3).
16. Дмитришин В. С. *Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності в Україні: навчальний посібник*. К.: Інститут інтелектуальної власності і права, 2008. 248 с. (електронний ресурс). (Ч. 1 Теми 6).
17. *Право інтелектуальної власності: науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / за заг. ред. М. В. Паладія, Н. М. Мироненко, В. О. Жарова*. К.: Парламентське видавництво, 2006. 432 с. (Теми 1-6).
18. Цибульов П.М. *Основи інтелектуальної власності: підручник*. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. 124 с. (кафедра інформаційного права та права інтелектуальної власності). (Теми 1, Ч.2 Теми 6).
19. Цибульов П.М., Чеботарьов В.П., Зінов В.Г., Суїні Ю. *Управління інтелектуальною власністю*. К.: К.І.С., 2005. 448 с. (кафедра інформаційного права та права інтелектуальної власності). (Теми 1, 6).
20. Дмитренко В.В. *Договори щодо розпоряджання майновими правами на ноу-хау*. *Наука innov.*, 2019. 15 (3) С. 63-77. <http://scinn.org.ua/sites/default/files/pdf/2019/N3/Dmytrenko.pdf> (Ч.1 Теми 6).
21. Яшарова М.М. *Правове регулювання службового винахідництва: проблеми теорії та практики*. -К.: Вид-вто КУП НАНУ, 2012 . – 270 с. (Тема 5).

Законодавство:

1. *Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (Книга 4; Глава 75-76);*
2. *Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р.*
3. *Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 р.;*
4. *Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 р.;*
5. *Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» від 15 грудня 1993 р.;*
6. *Закон України «Про правову охорону географічних зазначень» від 16 червня 1999 р.;*
7. *Закон України «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів» від 5 листопада 1997 р.;*
8. *Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21 квітня 1993 р. та інші.*

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності - www.wipo.int
2. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України www.me.gov.ua

3. Офіційний сайт ДП «Український інститут інтелектуальної власності» («Укрпатент») – www.uipv.org

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекція 1. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності (2 год.)

Мета:

навчальна: сформуванню уявлення про право інтелектуальної власності, систему об'єктів права інтелектуальної власності, суб'єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Правова природа права інтелектуальної власності. Основні теорії права інтелектуальної власності.
3. Право власності та права інтелектуальної власності: співвідношення понять.
4. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.
5. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
6. Зміст права інтелектуальної власності.

Методичні рекомендації. Студентам слід звернути увагу на нематеріальну природу об'єктів права інтелектуальної власності, разом з тим, варто розуміти, що ідеї, концепції, гіпотези тощо не охороняються. Правовій охороні підлягають об'єкти права інтелектуальної власності, виражені в будь-якій об'єктивно вираженій формі, потенційно доступній для сприйняття іншими. Також необхідно розмежовувати творчу та інтелектуальну діяльність, позаяк не кожна інтелектуальна діяльність є творчою, проте кожна творча діяльність є інтелектуальною. Важливо відрізнити об'єкти речового права власності від об'єктів права інтелектуальної власності. Слід зосередити увагу, що автором об'єкта права інтелектуальної власності може бути тільки фізична особа, хоча набути майнових прав інтелектуальної власності можуть будь-які особи – роботодавці, спадкоємці та інші правонаступники. Зміст права інтелектуальної власності складають особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Слід запам'ятати, що особисті немайнові права є невідчужуваними.

Лекція 2. Об'єкти авторського права та суміжних прав (2 год.)

Мета:

навчальна: сформуванню уявлення про об'єкти авторського права та суміжні права, суб'єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Поняття авторського права, об'єкти авторського права.
2. Виникнення авторського права.
3. Критерії (умови) надання правової охорони творам.
4. Охорона частин твору.
5. Твори, що не охороняються як об'єкти авторського права.
6. Суб'єкти авторського права.
7. Зміст авторського права.
8. Поняття суміжних прав, їх особливості.
9. Об'єкти суміжних прав та умови їх охорони.

10. Суб'єкти суміжних прав.
11. Підстави виникнення та зміст права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав.
12. Строки чинності майнових прав на об'єкти суміжних прав.

Методичні рекомендації. Студентам слід звернути увагу, що на об'єкти авторського права діє принцип автоматичної правової охорони. Авторське право виникає з моменту створення і надання результату об'єктивної форми вираження та не потребує обов'язкової державної реєстрації.

Крім того, авторське право охороняє форму вираження твору, але не його зміст (на відміну від патентного права).

Серед критеріїв правової охорони об'єктів авторського права відсутня така умова як новизна, натомість є умова оригінальності. Під оригінальністю розуміють унікальність, неповторність твору (наприклад, якщо перед групою художників поставити 1 вазу і попросити написати картину із зображенням цієї вази – всі ці картини будуть неповторними, отже оригінальними позаяк кожен автор має свою техніку виконання, почерк, мазки фарби тощо (навіть якщо візуально картини будуть схожими, однак при детальному аналізі вони будуть відрізнятися, а отже будуть самостійними об'єктами авторського права якщо вони створенні незалежно одне від одного без свідомого навмисного порушення права інших осіб та інших порушень). Щоб результат підлягав охороні як об'єкт авторського права необхідно, щоб він був віддільний від особи автора, тобто виражений в будь-якій формі (усній, письмовій, електронній тощо) потенційно доступний для сприйняття іншими.

В авторському праві є поняття похідні твори – однак такі твори є правомірними, якщо вони створені за дозволом автора оригіналу чи особи, якій належать майнові права на оригінал за договором чи законом.

Слід звернути увагу, що ідеї, концепції, теорії, принципи, методи описані в творі не охороняються. Варто застерегти. Часто на практиці трапляються випадки, коли винахідник перед подачею результату на реєстрацію з метою отримання патенту заздалегідь описує свій результат і оприлюднює як твір (об'єкт авторського права). Такі дії є небезпечними, оскільки, по-перше, будь-яка особа зможе познайомитись з результатом і відтворити його, оскільки авторське право охороняє лише форму вираження твору, а не суть, по-друге, якщо від часу публікації до дати подачі заявки на винахід чи корисну модель мине 1 рік і більше часу – автор не зможе отримати патент на винахід чи корисну модель, позаяк він вже не буде новим (новизна є критерієм правової охорони для об'єктів патентного права).

Також студентам необхідно звернути увагу на специфіку об'єктів суміжних прав інтелектуальної власності (виконання, фонограми, відеограми, програми (передачі) організацій мовлення), їх похідний характер по відношенню до об'єктів авторського права, тобто ці права суміжні з авторськими. Необхідно розуміти, що виникають суміжні права на підставі виконання творів, створення фонограм, відеограм, передач організацій мовлення. Слід звернути увагу, що об'єктом охорони прав виконавця є його особистий виступ, якщо інше не передбачено договором (як правило, у виконавця (співака тощо) немає права на текст, музику тощо, а є лише тимчасовий дозвіл за ліцензійним договором на виконання чужих творів, за винятком якщо інше не вказано в договорі). Також необхідно зосередити увагу, що суб'єктами суміжних прав є саме виконавець, виробник фонограми, відеограми та організація мовлення. Зміст права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав складають особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Особисті немайнові права є чинними безстроково. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав чинні 50 років, що відліковуються з 1 січня року а) наступного за роком здійснення першого запису виконання, б) наступного за роком опублікування фонограми, відеограми, в) наступного за роком першого здійснення передачі організацій мовлення.

Лекція 3. Об'єкти патентного права. Промислові зразки (2 год.)

Мета:

навчальна: сформувані уявлення про об'єкти патентного права та промислові зразки, суб'єктів права на них та змісту їх прав; *розвивальна:* формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Загальна характеристика об'єктів патентного права. Відмежування промислових зразків від об'єктів патентного права.
2. Умови правової охорони винаходів, корисних моделей та промислових зразків.
3. Експертиза заявки на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.
4. Суб'єкти права на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.

Методичні рекомендації. Студентам слід звернути увагу на об'єкти, які можуть отримати правову охорону як винаходи, корисні моделі промислові зразки, а також на строки чинності їх майнових прав, критерії правової охорони. Слід звернути увагу на обсяг правової охорони, особливості експертизи різних об'єктів патентного права та промислових зразків, припинення дії патенту/свідоцтва та визнання їх недійсними.

Лекція 4. Комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування) (2 год.)

Мета:

навчальна: сформувати уявлення про комерційні позначення, суб'єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Загальна характеристика комерційних позначень.
2. Торговельна марка, її функції, класифікація.
3. Умови та порядок правової охорони торговельних марок.
4. Суб'єкти права на торговельну марку та зміст їх прав.
5. Припинення дії свідоцтва на торговельну марку та визнання його недійсним.
6. Міжнародна реєстрація торговельних марок.
7. Правова охорона географічних зазначень.
8. Правова охорона комерційних найменувань.

Методичні рекомендації. Студентам слід звернути увагу на особливості правової охорони комерційних позначень, відсутність особистих немайнових прав на цю групу об'єктів. Особливу увагу слід приділити позначенням, які можуть отримати правову охорону як торговельні марки, охорону добре відомих торговельних марок. З'ясувати поняття «використання торговельної марки» та з'ясувати підстави дострокового припинення дії свідоцтва на торговельні марки, визнання свідоцтва недійсним. Звернути увагу, що з приводу географічних зазначень не укладаються договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, а комерційні найменування охороняються без реєстрації.

Лекція 5. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності (2 год.)

Мета:

навчальна: сформувати уявлення про нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності, суб'єктів права на них та змісту їх прав; *розвивальна*: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Комерційна таємниця.
2. Ноу-хау.
3. Наукове відкриття.
4. Раціоналізаторська пропозиція.
5. Компонування напівпровідникових виробів.
6. Сорти рослин, породи тварин.

Методичні рекомендації. При вивченні даної теми, необхідно розуміти різницю між комерційною таємницею та ноу-хау як різновидами конфіденційної інформації у сфері інтелектуальної власності. Варто звернути увагу, що наукове відкриття, на відміну від об'єктів патентного права, не створюється людиною, це встановлення вже існуючих в природі явищ навколишньої дійсності (наприклад, людина описує вперше природне явище, яке вона не створює, а лише встановлює). Студентам також необхідно розмежовувати раціоналізаторські пропозиції від об'єктів патентного права, ознайомитись з правовою охороною сортів рослин та порід тварин.

**Лекція 6. Договірні способи розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
Захист прав інтелектуальної власності (2 год.)**

Мета:

навчальна: сформуванню уявлення про договори у сфері інтелектуальної власності, підстави та способи захисту прав інтелектуальної власності;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Зміст лекції:

1. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
2. Ліцензійний договір.
3. Договір про створення за замовленням і використання об'єктів права інтелектуальної власності.
4. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
5. Підстави та способи захисту прав інтелектуальної власності.

Методичні рекомендації. Необхідно запам'ятати, що розпорядження можливе лише майновими правами ІВ. Немайнові права ІВ є невідчужуваними та не можуть надаватись у використання. Студентам слід звернути увагу, що на відміну від ліцензії яка є одностороннім правочином, ліцензійний договір є двостороннім правочином, що зумовлює права та обов'язки у всіх його сторін. Ліцензійний договір, як правило, є двостороннім, консенсуальним, оплатним або безоплатним. Варто звернути увагу, що за ліцензійним договором не може бути надано дозвіл використовувати об'єкт права ІВ якого ще не існує. Студентам слід звернути увагу на ст. 430 ЦК України, яка стосується прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням за якою особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта (у випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати замовникові). **Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта та замовникові спільно, якщо інше не встановлено договором.** Таким чином, у договорі необхідно чітко вказати кому належатимуть майнові права інтелектуальної власності, оскільки в протилежному випадку вони будуть спільними для автора і змовника.

Слід звернути увагу, що відповідно до ч. 3 ст. 1112 ЦК України – оригінал твору образотворчого мистецтва, створеного за замовленням, переходить у власність замовника. При цьому **майнові права інтелектуальної власності на цей твір залишаються за його автором**, якщо інше не встановлено договором. Наприклад, якщо Ви замовили написати картину і в договорі забули вказати кому належатимуть майнові права на таку картину, то автор має одноосібне право розпорядження своїм результатом інтелектуальної творчої діяльності, а у Вас є лише картина як річ. Студентам слід звернути увагу, що такий договір не укладається між замовником і юридичною особою (тобто, якщо мають місце договірні відносини між замовником і юридичною особою з приводу створення об'єкта права інтелектуальної власності, то це не буде договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, а інший вид договору). Це пояснюється тим, що юридична особа не може бути автором!!!

За договором про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності – **майнові права відчужуються** безповоротно назавжди!!! (за винятками випадків визнання правочину недійсним

чи неукладеним). У ЦК України та спеціальному законодавстві з інтелектуальної власності зустрічаються різні назви цього договору – договір про передачу (відчуження) майнових прав, договір про передачу права власності. Однак варто застерегти – за договором про передання виключних майнових прав ІВ відчужуються саме майнові права ІВ, а не об’єкти речових прав!!!

Слід також звернути увагу на специфіку відчуження майнових права на об’єкти авторського права та об’єктів промислової власності. Оскільки на об’єкти авторського права діє принцип автоматичної правової охорони без наявності чи відсутності свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір, тому відчужувати майнові авторські права можна і повністю, і частково. Коли говоримо про винаходи і корисні моделі – відчуження можливе лише в повному обсязі, дроблення права за патентом не допускається!!! Майнові права на торговельну марку можна відчужувати як за 1 класом за яким її зареєстровано, так і за всіма, які наведені в свідоцтві про реєстрацію знаку для товару та послуг.

Практичне заняття 1. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об’єктів права інтелектуальної власності. Об’єкти авторського права та суміжних прав

(2 год.)

Мета:

навчальна: узагальнити знання про право інтелектуальної власності, систему об’єктів права інтелектуальної власності, суб’єктів права на них та змісту їх прав, об’єкти авторського права та суміжні права, суб’єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Питання для повторення:

1. Поняття права інтелектуальної власності. Правова природа права інтелектуальної власності. Основні теорії права інтелектуальної власності. Право власності та права інтелектуальної власності: співвідношення понять. Класифікація об’єктів права інтелектуальної власності. Суб’єкти права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності.

2. Поняття авторського права, об’єкти авторського права. Виникнення авторського права. Критерії (умови) надання правової охорони творам. Охорона частин твору. Твори, що не охороняються як об’єкти авторського права. Суб’єкти авторського права. Зміст авторського права.

3. Поняття суміжних прав, їх особливості. Об’єкти суміжних прав та умови їх охорони. Суб’єкти суміжних прав. Підстави виникнення та зміст права інтелектуальної власності на об’єкти суміжних прав. Строки чинності майнових прав на об’єкти суміжних прав.

Задачі:

1) Один з українських режисерів у 2011 році вирішив здійснити власну театральну постанову відомого роману Михайла Опанасовича Булгакова «Майстер та Маргарита». Юрист його запевнив, що так як з дня смерті М.О.Булгакова (10.03.1940 р.) минуло сімдесят років, твір можна вільно використовувати з комерційною метою без отримання дозволу у праволодільця. Під час проведення гастрольного туру до режисера звернувся праволодільць з вимогою про припинення театрального виконання відомого роману та запропонував у добровільному порядку компенсувати шкоду, завдану неправомірним використанням об’єкта авторського права. **Надайте правову оцінку ситуації. Чи обґрунтовані вимоги праволодільців?**

2) Відомий український співак В. Козловський є виконавцем пісні «Чого являєшся мені у сні?» (автор слів – Іван Франко, а автор музики Олександр Яшин), яка є складовою альбому «Красота-разлука», 2007 року випуску. **Визначте правовий статус автора слів та автора музики, чи є вони співавторами твору? Які вимоги може пред’явити В. Козловський у разі використання слів цієї пісні на музику іншого композитора іншим співаком? Чи зміниться ситуація у випадку виконання цієї пісні іншим співаком з використанням музики О. Яшина?**

Практичне заняття 2. Об'єкти патентного права. Промислові зразки. Комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування). Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності (2 год.)

Мета:

навчальна: узагальнити знання про об'єкти промислової власності та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності, суб'єктів права на них та змісту їх прав;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Питання для повторення:

1. Загальна характеристика об'єктів патентного права. Відмежування промислових зразків від об'єктів патентного права. Умови правової охорони винаходів, корисних моделей та промислових зразків. Експертиза заявки на винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Суб'єкти права на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.
2. Загальна характеристика комерційних позначень. Торговельна марка, її функції, класифікація. Умови та порядок правової охорони торговельних марок. Суб'єкти права на торговельну марку та зміст їх прав. Припинення дії свідоцтва на торговельну марку та визнання його недійсним. Міжнародна реєстрація торговельних марок. Правова охорона географічних зазначень. Правова охорона комерційних найменувань.
3. Комерційна таємниця. Ноу-хау. Наукове відкриття. Раціоналізаторська пропозиція. Компонування напівпровідникових виробів. Сорти рослин, породи тварин.

Задачі:

1. Сергій отримав патент на корисну модель «Спосіб приготування ватрушки». Через деякий час Укрпатент надіслав Сергію лист-нагадування про необхідність оплатити збір за підтримку чинності патенту за 2 рік його дії. Сергій вирішив не оплачувати збір позаяк вирішив, що патент діє 10 років. **Надайте правову оцінку ситуації.**
2. Сергій та Юрій вирішили виготовляти на продаж малинове варення. Для того, щоб вирізнитися на ринку вони вигадали назву свого продукту як «Найкорисніше та найсмачніше варення у світі». Цю назву хлопці вирішили подати на реєстрацію як торговельну марку. **Оцініть шанси отримати свідоцтво України на знак для товарів і послуг? Відповідь обґрунтуйте.**
3. Серед наведених варіантів виберіть географічні зазначення та назви місць походження товару. Відповідь обґрунтуйте.
 - ✓ мінеральна вода «Миргородська»;
 - ✓ арганове масло;
 - ✓ ковбаса «Українська»;
 - ✓ сир Рокфор;
 - ✓ чай Darjeeling;
 - ✓ Львівська кава;
 - ✓ тайський шовк;
 - ✓ ніжинські огірки;
 - ✓ швейцарські годинники;
 - ✓ «Виготовлено в Україні»;
 - ✓ Віденські булочки;
 - ✓ ПРОШУТТО ДІ ПАРМА.
4. Порадьте клієнту як краще охороняти його технічне рішення «Пристрій для відлякування комах» - як об'єкт патентного права, авторського права чи зберегти в конфіденційності як ноу-хау.

Практичне заняття 3. Договірні способи розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності (2 год.)

Мета:

навчальна: узагальнити знання про договори у сфері інтелектуальної власності, підстави та способи захисту прав інтелектуальної власності;

розвивальна: формування логічного правового мислення;

виховна: виховати позитивне та поважне ставлення до правової науки.

Питання для повторення:

1. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
2. Ліцензійний договір.
3. Договір про створення за замовленням і використання об'єктів права інтелектуальної власності.
4. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
5. Підстави та способи захисту прав інтелектуальної власності.

Завдання:

1. Ознайомтесь зі зразком ліцензійного договору за посиланням: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo> (див. Розділ 8).
2. Ознайомтесь зі зразком договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності за посиланням: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo> (див. Розділ 8).
3. Ознайомтесь зі зразком договору про передання (відчуження) майнових прав за посиланням: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo> (див. Розділ 8).
4. Підготуйте проєкт договору у сфері інтелектуальної власності (за вибором студента): а) ліцензійний договір; б) договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності; в) договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
5. Обґрунтуйте як бути у випадку коли замовник звертається до юридичної особи з проханням створити об'єкт права інтелектуальної власності за замовленням. Які договори у сфері інтелектуальної власності Ви будете укладати? Наведіть механізм врегулювання таких правовідносин.

6. Самостійна робота студента

До самостійної роботи студентів включається підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекцій, вивчення базової, додаткової літератури та законодавства.

№ з/п	Тема/питання, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1.	Тема 1. Значення інтелектуальної власності у міжнародній діяльності	2
2.	Тема 2. Ознайомитися зі зразком заяви про реєстрацію авторського права на твір та зразком заповнення такої заяви на сайті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo)	2
3.	Тема 3. Порівняльний аналіз охорони об'єктів патентного права та промислових зразків в Україні та ЄС	2

4.	Тема 4. Порівняльний аналіз охорони торговельних марок в Україні та ЄС	2
5.	Тема 5. Розмежування комерційної таємниці та ноу-хау	2
6.	Тема 6. Підготувати проєкт (на вибір): А) ліцензійного договору, враховуючи зразок примірного договору за посиланням: https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo Б) договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, враховуючи зразок примірного договору за посиланням: https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo В) договору про передання (відчуження) майнових прав, враховуючи зразок примірного договору за посиланням: https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0a5557a9-4e10-4dcb-88ca-cbc52a6bd1da&title=AvtorskePravo	2
	Разом	12

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, ознайомлення з рекомендованими міжнародними документами, іншими джерелами права є необхідною умовою успішного засвоєння навчального курсу. Під час підготовки до практичних занять, вирішення правових задач необхідним є ознайомлення з матеріалами судової практики. Активність на лекційних заняттях вітається. На лекціях викладач може залучати студентів до правової дискусії з проблемних питань навчальної дисципліни. У випадку виникнення запитань стосовно навчальної дисципліни, студент може на лекції їх уточнити з метою подальшого ефективного засвоєння навчального матеріалу. Активність студентів на практичних заняттях є обов'язковою. Особливо активні студенти заохочуються додатковими балами. На практичних заняттях обговорюються правові задачі (ситуації), узагальнюється вивчений матеріал. Якщо студент не був присутнім на практичному занятті, студент може набрати бали з пропущеної теми шляхом виконання онлайн тесту (доступ до тесту надає викладач) та вирішення правових задач (шляхом надсилання роботи на електронну пошту викладача).

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code> (інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності).

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: тестування, вирішення ситуаційних задач

Календарний контроль: здійснюється двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: не передбачено навчальним планом за модулем «Право інтелектуальної власності», **залік** – після вивчення всіх кредитних модулів навчального предмету «Інтелектуальна власність та патентознавство»

Умови допуску до семестрового контролю: підготовка до практичних занять, виконання тестів та практичних завдань

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кредитний модуль 1. Право інтелектуальної власності

1) Поточний контроль: *експрес-опитування за темою заняття, обговорення правових кейсів, тест* Рейтинг студента складається з балів, що отримуються за:

- 1) експрес-опитування за темою заняття, обговорення правових кейсів, доповіді, відповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на семінарських заняттях (до 2 балів за 1 практичне заняття);
- 2) виконання тестових завдань онлайн (до 9 балів за 1 практичне заняття).

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

Робота на практичних заняттях:

1. експрес-опитування за темою заняття, обговорення правових кейсів, доповіді, відповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на практичних заняттях (до 2 балів). Всього передбачено 3 практичні заняття. Студент може отримати **до 6 балів** за активність за семестр;

активна робота студента на занятті; надання повної і аргументованої, логічно викладеної відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань або повністю правильне вирішення завдань з відповідним обґрунтуванням, у поєднанні зі слухними доповненнями відповідей інших студентів у процесі дискусії	2
робота студента на занятті; надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді чи обґрунтування при вирішенні задачі	1

2. виконання тестових завдань онлайн (до 9 балів). Всього – 3 практичні заняття. Тобто за семестр за вирішення тестових завдань можна отримати **до 27 балів**. В умовах дистанційного навчання, припускається, використання онлайн тестування для комплексної перевірки знань, дуже зручним як для студента, так і викладача. У випадку, якщо студент набирає за тестування недостатню кількість балів, він може додатково виконати правові задачі та надіслати їх на перевірку викладачу. У випадку відсутності студента на практичному занятті він може відпрацювати пропущене заняття в поза аудиторний час шляхом вирішення онлайн тестів (доступ до тесту надає викладач) та вирішення правових задач (шляхом надсилання роботи на електронну пошту викладача).

2) Календарний контроль: здійснюється двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силябусу.

Критерій	Перший	Другий
Термін	8-й тиждень	14-й тиждень
Умови отримання позитивного результату	якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 50% від максимально можливого на момент календарного контролю	якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 60% від максимально можливого на момент календарного контролю

Загальна кількість балів за кредитний модуль «Право інтелектуальної власності» - 33 бали: до **27 балів** тестування + до **6 балів** активність на практичних заняттях

Студенти, які набрали менше 20 балів (менше 60% від максимально можливого результату) отримують для вирішення додаткові правові задачі.

Загальна кількість балів з навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» виставляється з урахуванням 2 кредитних модулів: перший (право інтелектуальної власності) – 33 бали + другий – 67 бали (патентознавство та набуття прав) = 100 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль з кредитного модулю «Право інтелектуальної власності»:

1. Поняття права інтелектуальної власності, творчої та інтелектуальної діяльності.
2. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.
3. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Співвідношення понять «автор, винахідник, дизайнер, виконавець» та «суб'єкт майнових прав інтелектуальної власності».
4. Зміст права інтелектуальної власності.
5. Виникнення особистих немайнових прав інтелектуальної власності, їх зміст.
6. Розподіл майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, створені у зв'язку з виконанням трудового договору чи за замовленням, зміст майнових прав інтелектуальної власності.
7. Строки чинності майнових прав інтелектуальної власності.
8. Право інтелектуальної власності та права власності: співвідношення понять.
9. Охоронні та реєстраційні документи на об'єкти права інтелектуальної власності.
10. Державна система правової охорони інтелектуальної власності.
11. Об'єкти авторського права: поняття, види, критерії правової охорони.
12. Твори, які не охороняються авторським правом.
13. Виникнення права на об'єкти авторського права та зміст цих прав.
14. Випадки правомірного використання творів без згоди автора.

15. Суб'єкти авторського права та зміст їх прав. Поняття та види співавторства.
16. Об'єкти суміжних прав інтелектуальної власності: поняття, види, критерії правової охорони.
17. Суб'єкти суміжних прав інтелектуальної власності та зміст їх прав.
18. Виникнення суміжних прав інтелектуальної власності та зміст цих прав.
19. Порівняльний аналіз авторських та суміжних прав інтелектуальної власності.
20. Об'єкти права промислової власності, їх види, критерії правової охорони, строки чинності майнових прав.
21. Виникнення права на об'єкти промислової власності та зміст цих прав.
22. Суб'єкти права на об'єкти промислової власності та зміст їх прав.
23. Об'єкти патентного права, критерії їх правової охорони, строки чинності майнових прав.
24. Об'єкти, які не можуть отримати правову охорону як об'єкти патентного права.
25. Виникнення та засвідчення права на об'єкти патентного права, зміст цих прав.
26. Суб'єкти права на об'єкти патентного права та зміст їх прав.
27. Винаходи: поняття, об'єкти винаходу, критерії правової охорони, обсяг правової охорони, зміст права.
28. Корисні моделі: поняття, об'єкти корисної моделі, критерії правової охорони, обсяг правової охорони, зміст права.
29. Промислові зразки: поняття, об'єкти промислового зразка, критерії правової охорони, обсяг правової охорони, зміст права.
30. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг: об'єкти, критерії правової охорони.
31. Виникнення права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, зміст цих прав.
32. Суб'єкти права на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, зміст їх прав.
33. Торговельні марки: поняття, умови правової охорони, обсяг правової охорони, засвідчення права.
34. Суб'єкти права на торговельні марки та зміст їх прав.
35. Види торговельних марок.
36. Позначення, які не можуть отримати охорону як торговельні марки.
37. Комерційні найменування: структура, суб'єкти права та зміст їх прав.
38. Виникнення та припинення права на комерційні найменування.
39. Співвідношення комерційних найменувань та торговельних марок.
40. Співвідношення комерційного найменування та найменування юридичної особи.
41. Географічні зазначення: види, умови правової охорони.
42. Суб'єкти права на географічні зазначення та зміст їх прав.
43. Назва місця походження товару та географічне зазначення: співвідношення понять.
44. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності: об'єкти, умови правової охорони.
45. Суб'єкти права на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності та зміст їх прав.
46. Комерційна таємниця: поняття, ознаки, суб'єкти права та зміст їх прав.
47. Наукове відкриття: поняття, об'єкти, ознаки.
48. Суб'єкти права на наукове відкриття та зміст їх прав.
49. Об'єкти, які не можуть отримати правову охорону як наукові відкриття.
50. Порівняльний аналіз об'єктів патентного права та наукових відкриттів.
51. Сорти рослин: критерії придатності для набуття правової охорони як об'єктів права інтелектуальної власності, суб'єкти права та зміст їх прав.
52. Охоронні та реєстраційні документи на сорти рослин.
53. Суб'єкти права інтелектуальної власності на породи тварин та зміст їх прав.
54. Строки чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорти рослин, породи тварин.
55. Раціоналізаторські пропозиції: поняття, умови правової охорони, обсяг правової охорони, суб'єкти права та зміст їх прав.

56. Компонування напівпровідникових виробів: умови правової охорони, обсяг правової охорони, охоронний документ, суб'єкти права та зміст їх прав.
57. Види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
58. Поняття та види ліцензій у сфері права інтелектуальної власності
59. Порівняльний аналіз ліцензії та ліцензійного договору.
60. Порівняльний аналіз ліцензійного договору та договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: доцент кафедри інтелектуальної власності та приватного права, к.ю.н. Яшарова М.М.

Ухвалено кафедрою інформаційного права та права інтелектуальної власності (протокол №3 від 14.09.2020 р.)

Погоджено: Методичною комісією факультету соціології і права (Протокол № 9/2020 від 26.10.2020 р)



Інтелектуальна власність та патентознавство – 2 Патентознавство та набуття прав

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

РЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	всі галузі знань ФМФ
Спеціальність	всі спеціальності ФМФ
Освітня програма	всі освітні програми ФМФ
Статус дисципліни	обов'язкова
Форма навчання	очна (денна)
Рік підготовки, семестр	рік перший, семестр весняний
Обсяг дисципліни	3 кредити (90 годин), з них лекції 24 години, практичні заняття 12 годин
Семестровий контроль / контрольні заходи	Дві модульні контрольні роботи Залік
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ViewSchedule.aspx?v=b54100ac-6ead-4ff0-9831-f6eeb4c558d0
Мова викладання	українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор, практичні заняття: к.т.н., доц. Самойленко Олексій Васильович електронна пошта: o.samoilenko@kpi.ua телефон: (096) 481-21-84 Viber, Telegram: (096) 481-21-84
Розміщення курсу	https://us02web.zoom.us/j/2145305986?pwd=ZVk3NjhjRHlodDR2TzNzaXFDZ2lwQT09

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

1.1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складається з двох розділів:

- Розділ "Інтелектуальна власність та патентознавство – 1. Право інтелектуальної власності" (забезпечує кафедра Інформаційного права та права інтелектуальної власності Факультету соціології і права – див. окремий силабус за розділом 1).
- Розділ "Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав" (забезпечує кафедра Конструювання машин Механіко-машинобудівного інституту – див. цей силабус).

Рейтинг здобувача вищої освіти розподілено:

- за розділ "Інтелектуальна власність та патентознавство – 1. Право інтелектуальної власності" становить максимум 33 бали,
- за розділ "Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав" становить 67 балів максимум.

Семестрову атестацію, модульні контрольні роботи та залік проводить лектор з розділу 2 (викладач кафедри Конструювання машин Механіко-машинобудівного інституту).

1.2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти теоретичних та практичних навичок пов'язаних з сукупністю норм права, що регулюють суспільні відносини, які пов'язані із створенням, набуттям, розпорядженням, охороною та захистом прав інтелектуальної власності.

Мета Розділу 2 "Патентознавство та набуття прав" – формування у здобувачів вищої освіти теоретичних та практичних навичок пов'язаних з застосуванням методології творчої діяльності, офіційних баз даних, патентного пошуку, визначення стратегій охорони, набуття прав, використання та захисту об'єктів інтелектуальної власності.

1.3. Предмет вивчення дисципліни

За розділом "Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав" вивчають методологію виявлення та створення об'єктів, міжнародні класифікації об'єктів промислової власності, бази даних придатні для пошуку, основи патентного пошуку, спеціальне законодавство України, та відомчі нормативно-правові акти до нього, міжнародні реєстраційні угоди, оформлення заявок на реєстрацію прав інтелектуальної власності в Україні, положення щодо недобросовісної конкуренції та способи протидії їй.

1.4. Результати навчання

Компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК6. Здатність розробляти наукові та прикладні проекти, керувати ними і оцінювати їх на основі фактів

ФК10. Здатність ефективно використовувати на практиці сучасні теорії та методи управління наукового та ділового адміністрування

ПРН07. Оцінювати новизну та достовірність наукових результатів з обраного напрямку фізики та/або астрономії, оприлюднених у формі публікації чи усної доповіді

ПРН10. Відшукувати інформацію і дані, необхідні для розв'язання складних задач фізики та/або астрономії, використовуючи різні джерела

ПРН21. Відшукувати наукові видання, наукові бази даних тощо, оцінювати та критично аналізувати отримані інформацію та дані.

Знання:

- методологічних основ створення інноваційних об'єктів господарської діяльності;
- систем пошуку патентної інформації;
- баз даних Укрпатенту, регіональних патентних відомств та Всесвітньої організації інтелектуальної власності;
- особливостей охорони інноваційних об'єктів господарської діяльності.
- державної системи правової охорони інтелектуальної власності України;
- міжнародних реєстраційних та класифікаційних договорів;
- умов надання правової охорони на ОПІВ;
- вимог щодо складання заявок для набуття прав інтелектуальної власності;
- механізмів попередження недобросовісної конкуренції, паразитичного маркетингу; плагіату, піратству, промислового троллінгу та контрафактній продукції;
- вимог, за якими здійснюються експертизи об'єктів для отримання рішень про видачу/відмову у видачі охоронних документів;
- порядок набуття прав на об'єкти права інтелектуальної власності;
- порядок охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності без оформлення охоронних документів.

Уміння:

- практично застосовувати набуті знання при вирішенні конкретних задач;
- виявляти інноваційні об'єкти господарської діяльності;
- виконувати патентно-інформаційні дослідження для визначення рівня техніки;
- застосовувати сучасні методи розв'язання творчих задач;
- складати необхідні документи для охорони інноваційних об'єктів;
- вести діловодство за заявками на охорону інноваційних об'єктів.

Досвід:

- класифікації об'єктів, патентного пошуку, складання заявок на реєстрацію прав.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Перелік дисциплін, або знань та умінь, володіння якими необхідні здобувачу вищої освіти для успішного засвоєння дисципліни	Перелік дисциплін, які базуються на результатах навчання з даної дисципліни
<ul style="list-style-type: none">• Дисципліна "Основи технічної творчості"• Дисципліна "Основи наукових досліджень"• Дисципліни економічного характеру• Дисципліни гуманітарного характеру• Здатність організувати багаторівневий пошук інформації в мережі Інтернет	<ul style="list-style-type: none">• Дисципліна "Філософські проблеми наукового пізнання"• Спеціальні дисципліни, які передбачають виконання задач технічної творчості або створення об'єктів авторського права

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 2.1. Правова охорона авторського права та суміжних прав

2.1.1. Авторське право

2.1.2. Суміжні права

2.1.3. Фольклор і традиційні знання

Тема 2.2. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів промислової власності

2.2.1. Методологічні основи створення об'єктів промислової власності

2.2.2. Рівні творчої діяльності та винахідницьких задач

2.2.3. Методи розв'язання винахідницьких задач

2.2.4. Основи інженерної психології

2.2.5. Основи художнього конструювання

2.2.6. Патентна інформація та документація

2.2.7. Патентно-інформаційні дослідження

2.2.8. Використання мережі Інтернет для пошуку патентної інформації

2.2.9. Основи оцінки вартості об'єктів промислової власності

Тема 2.3. Правова охорона результатів науково-технічної творчості

2.3.1. Винаходи і корисні моделі

2.3.2. Промислові зразки

2.3.3. Компонування напівпровідникових виробів

2.3.4. Сорти рослин і породи тварин

2.3.5. Наукові відкриття

2.3.6. Комерційні таємниці та "ноу-хау"

Тема 2.4. Правова охорона комерційних позначень

2.4.1. Знаки для товарів та послуг

2.4.2. Комерційні найменування

2.4.3. Географічні зазначення

Тема 2.5. Недобросовісна конкуренція

2.5.1. Види недобросовісної конкуренції та передумови її виникнення

2.5.2. Механізми попередження, виявлення та протидії недобросовісній конкуренції

2.5.3. Відповідальність за дії, що створюють недобросовісну конкуренцію

4. Навчальні матеріали та ресурси

1. Альтшуллер Г. С. Найти идею. 3-е изд., доп. – Петрозаводск: Скандинавия, 2003.
2. Альтшуллер Г. С. Найти идею: Введение в ТРИЗ – теорию решения изобретательских задач. 4-е изд. – М.: Альпина Паблишер, 2011.
3. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль ; за ред. С. В. Чікіна ; НТУУ "КПІ". – 2-ге вид., перероб. і доп. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,20 Кбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2013. – 262 с.: 23 іл. – Режим доступу <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2387>
4. Волкотруб І. Т. Основы художественного конструирования: Учебник для худож. учеб. заведений. – 2-е изд., перераб и доп. – Киев: Выща школа, 1988. – 191с.: ил.
5. Господарський кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/436-15> (дата звернення: 20.06.2020)
6. Господарський процесуальний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 06.11.1991 № 1798-XII // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1798-12> (дата звернення: 20.06.2020)
7. Державне підприємство "Український інститут інтелектуальної власності" (Укрпатент). URL: <https://ukrpatent.org/uk>
8. Кодекс законів про працю України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/322-08> (дата звернення: 20.06.2020)
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-24) : Кодекс України; Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10> (дата звернення: 20.06.2020)
10. Конституція України : Конституція України; Верховна Рада України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.06.2020)
11. Крайнев А.Ф. Идеология конструирования. – Москва: Машиностроение-1, 2003. — 384 с. — ISBN 5-217-03172-7.
12. Кримінальний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14> (дата звернення: 20.06.2020)
13. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17> (дата звернення: 20.06.2020)
14. Кузнецов Ю. М., Мікульонюк І. О., Самойленко О. В. Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право". Навчальний посібник / Під ред. Ю.М. Кузнецова. – Київ: НТУУ "КПІ", 2014. – 317 с.
15. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник / Ю.М. Кузнецов – К.: ТОВ "Кондор", 2005. – 428 с., 2-е видання, перероблене і доповнене, 2009. – 446 с.
16. Митний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4495-17> (дата звернення: 20.06.2020)
17. Патентознавство та авторське право [Електронний ресурс] : методичні вказівки до виконання домашньої контрольної роботи для студентів-магістрантів усіх спеціальностей / НТУУ "КПІ"; уклад. А. С. Ромашко, О. М. Кравець, О. В. Литвин. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,41 Мбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2012. –Режим доступу <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2477>
18. Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право" для студентів та аспірантів технічних спеціальностей та спеціальності "Інтелектуальна власність" [Електронний ресурс] / А. С. Ромашко, О. М. Кравець, О. В. Литвин ; НТУУ "КПІ". – Електронні текстові дані (1 файл: 2,72 Мбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2014. – Режим доступу <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28003>
19. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3792-12> (дата звернення: 20.06.2020)
20. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 27.12.2001 № 1756 // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1756-2001-%D0%BF> (дата звернення: 20.06.2020)
21. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 23.12.2004 № 1716 // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1716-2004-%D0%BF> (дата звернення: 20.06.2020)
22. Про затвердження Правил складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг : Наказ; Держпатент України від 28.07.1995 № 116 // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0276-95> (дата звернення: 20.06.2020)
23. Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель : Наказ; МОН України від 22.01.2001 № 22 // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0173-01> (дата звернення: 20.06.2020)
24. Про затвердження Правил складання та подання заявки на промисловий зразок : Наказ; МОН України від 18.02.2002 № 110 // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0226-02> (дата звернення: 20.06.2020)
25. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3687-12> (дата звернення: 20.06.2020)
26. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3689-12> (дата звернення: 20.06.2020)
27. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів : Закон України від 05.11.1997 № 621/97-ВР // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/621/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.06.2020)
28. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3688-12> (дата звернення: 20.06.2020)
29. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3116-12> (дата звернення: 20.06.2020)
30. Про племінну справу у тваринництві : Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3691-12> (дата звернення: 20.06.2020)
31. Ромашко А.С. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності: Навч. посіб. / А.С. Ромашко, І.І. Верба, В.В. Пригода. – Вид. 2-ге переробл. та доповн. [Електронний ресурс] / – К.: НТУУ "КПІ", 2015. – 186. Режим доступу <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28002>

32. Ромашко А.С. Торговельна марка: самостійний пошук, підготовка до реєстрації, моніторинг Навч. посіб. / А.С. Ромашко, О.М.Кравець. – [Електронний ресурс] / – К.: НТУУ "КПІ", 2016. – 170. гриф Затверджено Вченою радою НТУУ "КПІ" від 30 червня 2016 р.– Режим доступу <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28006>
33. Сомов Ю. С. Композиция в технике. – М.: Машиностроение, 1987. – 288 с.
34. Справочник по инженерной психологии для инженеров и художников-конструкторов / У. Вудсон, Д. Коновер ; Перевод с английского канд. филос. наук А. М. Пашутина; Под редакцией канд. техн. наук В. Ф. Венда. – Москва : Издательство "Мир", 1968. — 518 с., ил. — Перевод изд.: Human engineering guide for equipment designers : Second edition / by Wesley E. Woodson (General Dynamics/Astronautics, San Diego) and Donald W. Conover (Nasa – Manned Spacecraft Center, Houston). – Berkeley, Los Angeles : Univ. of California Press, 1964, 1966.
35. Текст лекцій з дисципліни "Набуття прав інтелектуальної власності" Ч. 2 "Набуття прав на промислові зразки" для спеціальностей ОКХ спеціаліст 7.18010011 "Інтелектуальна власність", магістр 8.18010011 "Інтелектуальна власність" [Електронний ресурс] / НТУУ "КПІ" ; уклад. А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 432 Кбайт). – Київ : НТУУ "КПІ", 2013. – 64 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2662>
36. Текст лекцій з дисципліни "НАБУТТЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ" Частина 1 "Набуття прав на винахід (корисну модель)" для спеціальностей ОКХ спеціаліст 7.18010011 "Інтелектуальна власність" та магістр 8.18010011 "Інтелектуальна власність" / Уклад. А.С. Ромашко – К.: НТУУ "КПІ" (електронне видання), 2012. – 137 с. [Електронний ресурс].
37. Хилл, Перси. Наука и искусство проектирования [Текст] : Методы проектирования, науч. обоснование решений / Пер. с англ. Е. Г. Коваленко ; Под ред. [и с предисл.] канд. техн. наук В. Ф. Венды. – Москва : Мир, 1973. – 263 с. : ил..
38. Цивільний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15> (дата звернення: 20.06.2020)
39. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 18.03.2004 № 1618-IV // База даних "Законодавство України" / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1618-15> (дата звернення: 20.06.2020)

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Теоретична частина – 24 години (12 лекцій)

Тема 2.1. Правова охорона авторського права та суміжних прав

2.1.1. Авторське право

Визначення та основні поняття про авторське право. Основне законодавство у сфері авторського права. Об'єкти авторського права. Виникнення і здійснення авторського права. Обсяг правової охорони. Охоронний документ: вид, обов'язковість, склад заявки, експертиза за заявкою, процедура отримання, вартість. Права, що впливають із охоронного документу. Сповідання власника про свої права. Службові твори. Співавторство. Термін охорони авторського права. Використання об'єктів авторського права без згоди власника. Набуття прав за кордоном.

Тема 2.2. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів промислової власності

2.2.3. Методи розв'язання винахідницьких задач

Загальна класифікація методів розв'язання винахідницьких задач. Метод морфологічного аналізу (метод диференціально-морфологічного аналізу). Метод фокальних об'єктів. Алгоритм розв'язання винахідницьких задач (за Г. С. Альтшулером). Функціонально-вартісний аналіз. Репольний аналіз. Метод гірлянд випадковостей і асоціацій.

2.2.6. Патентна інформація та документація

Патентна документація та нормативна база патентно-інформаційної діяльності. Державна система патентної інформації. Система класифікацій. Міжнародні класифікації об'єктів промислової власності. Патентний пошук. Цілі патентного пошуку. Види патентного пошуку.

2.2.7. Патентно-інформаційні дослідження

Зміст і порядок патентних досліджень. Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності. Патентний формуляр. Використання патентної інформації при створенні та освоєнні нової техніки.

2.2.8. Використання мережі Інтернет для пошуку патентної інформації

Вітчизняні бази даних та інформаційно-довідкові системи. Національні бази даних та інформаційно-довідкові системи іноземних держав. Регіональні інформаційно-довідкові системи. Недержавні інформаційно-довідкові системи. Розширені можливості пошуку патентної інформації на прикладі баз даних НОІВ.

Тема 2.3. Правова охорона результатів науково-технічної творчості

2.3.1. Винаходи і корисні моделі

Визначення та основні поняття про винаходи (корисні моделі). Основне законодавство стосовно винаходів і корисних моделей. Історія створення деяких визначних винаходів. Співвідношення винаходу (корисної моделі) та наукового відкриття. Варіанти рішень стосовно правової охорони. Об'єкти винаходу (корисної моделі). Вимога єдиності винаходу (корисної моделі). Виникнення прав на винахід (корисну модель). Обсяг правової охорони. Умови надання правової охорони. Охоронний документ: вид (сучасний та історичний), склад заявки, експертизи за заявкою, процедура отримання, вартість, термін дії, дострокове припинення дії або визнання недійсним. Види охоронних документів в контексті виконуваних функцій. Права, що впливають із охоронного документу. Право попереднього використання. Використання винаходів (корисних моделей) без згоди власника. Службові винаходи (корисні моделі): визначення, процедура набуття прав, права винахідника та роботодавця. Відкриті бази даних стосовно винаходів (корисних моделей). Набуття прав за кордоном. Основні поняття про "патентних тролів".

2.3.2. Промислові зразки

Визначення та основні поняття про промисловий зразок. Основне законодавство стосовно промислових зразків. Співвідношення промислового зразка та твору ужиткового мистецтва. Об'єкти промислового зразка. Виникнення прав на промисловий зразок. Обсяг правової охорони. Умови надання правової охорони. Охоронний документ: вид (сучасний та історичний), склад заявки, експертизи за заявкою, процедура отримання, вартість, термін дії, дострокове припинення дії або визнання недійсним. Права, що впливають із охоронного документу. Використання промислових зразків без згоди власника. Відкриті бази даних стосовно промислових зразків. Набуття прав за кордоном.

2.3.3. Компонування напівпровідникових виробів

Визначення та основні поняття про конструювання напівпровідникових виробів. Основне законодавство стосовно конструювання напівпровідникових виробів. Обґрунтування потреби в правовій охороні. Виникнення прав на конструювання напівпровідникових виробів. Охоронний документ: вид, склад заявки, експертизи за заявкою, процедура отримання, вартість, термін дії, дострокове припинення дії або визнання недійсним. Права, що впливають із охоронного документу. Використання конструювання напівпровідникових виробів власника. Відкриті бази даних стосовно конструювання напівпровідникових виробів. Набуття прав за кордоном.

2.3.5. Наукові відкриття

Визначення та основні поняття про наукове відкриття. Основне законодавство стосовно наукових відкриттів. Підстави набуття прав на наукове відкриття. Засвідчення отримання права інтелектуальної власності на наукове відкриття. Обсяг правової охорони. Умови надання правової охорони. Об'єкти наукового відкриття. Право отримання диплому та свідоцтва. Заявка. Порушення прав на наукове відкриття. Неможливість застосування до відкриття режиму майнових прав.

Тема 2.4. Правова охорона комерційних позначень

2.4.1. Знаки для товарів та послуг

Визначення та основні поняття про знаки для товарів та послуг. Основне законодавство стосовно знаків для товарів та послуг. Термінологія: офіційна та побутова. Об'єкти знаків для товарів та послуг. Значення торгівельної марки для підприємства. Потреба в охороні знаків для товарів та послуг. Типові конфліктні ситуації навколо використання знаків для товарів та послуг. Виникнення прав на знак для товарів та послуг. Обсяг правової охорони. Умови надання правової охорони. Охоронний документ: вид (сучасний та історичний), склад заявки, експертизи за заявою, процедура отримання, вартість, термін дії, дострокове припинення дії або визнання недійсним. Права, що впливають із охоронного документу. Попереджувальне маркування. Колективний знак для товарів та послуг. Набуття прав за кордоном. Взаємозв'язок між національною та закордонною реєстраціями. Перетворення знаку для товарів і послуг в загальноживане позначення.

Тема 2.5. Недобросовісна конкуренція

2.5.1. Види недобросовісної конкуренції та передумови її виникнення

Визначення та основні поняття про недобросовісну конкуренцію. Основне законодавство стосовно недобросовісної конкуренції. Основні види недобросовісної конкуренції. Неправомірне використання ділової репутації господарюючого суб'єкта. Створення суб'єктом господарювання перепон у конкуренції. Незаконне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці.

2.5.2. Механізми попередження, виявлення та протидії недобросовісній конкуренції

Основні правові механізми захисту прав та законних інтересів господарюючого суб'єкта. Адміністративний шлях. Судовий порядок. Звернення до державних фіскальних органів.

Практична частина – 12 годин (6 практичних занять)

Практичне заняття №1 "Складання заявки про реєстрацію авторського права на твір"

Підготовка примірника твору. Визначення об'єкту авторського права, до якого належить твір. Визначення формальних ознак твору (дата створення, відомості про оприлюднення та попередню реєстрацію тощо). Складання анотації до об'єкту авторського права, що реєструється. Формування списку співавторів та визначення їхнього авторського внеску. Заповнення бланку заяви про реєстрацію авторського права на твір. Розрахунок розміру зборів і державного мита при реєстрації авторського права.

Практичне заняття №2 "Рівні винаходів (корисних моделей), вибір об'єкту винаходу (корисної моделі)"

Пошук прикладів винаходів (корисних моделей) різних рівнів. Вибір навчального або реального об'єкту винаходу (корисної моделі) відповідно до освітньої програми здобувача вищої освіти (бажано). Визначення рівня для обраного об'єкту.

Практичне заняття №3 "Патентно-інформаційні дослідження за вибраним об'єктом, вибір найближчого аналогу (прототипу), складання формули винаходу (корисної моделі)"

Визначення індексів рубрик МПК та УДК для обраного об'єкту винаходу (корисної моделі). Пошук аналогів обраного об'єкту винаходу (корисної моделі) у вітчизняних та закордонних базах даних. Аналіз літературних джерел. Формування списку аналогів. Аналіз суттєвих ознак аналогів та об'єкту винаходу (корисної моделі). Виділення найближчого аналогу за сукупністю суттєвих ознак. Складання формули винаходу (корисної моделі).

Практичне заняття №4 "Складання опису, реферату, підготовка ілюстративних матеріалів до заявки про видачу патенту на винахід (корисну модель)"

Складання опису винаходу (корисної моделі). Підготовка ілюстративних матеріалів (при необхідності). Складання реферату. Заповнення бланку заяви про отримання патенту на винахід (корисну модель). Розрахунок розміру зборів і державного мита для патентування винаходу (корисної моделі).

Практичне заняття №5 "Складання заявки про видачу свідоцтва на промисловий зразок"

Вибір або створення промислового зразка. Визначення індексу рубрики МКПЗ. Підготовка комплексу зображень промислового зразка. Складання опису промислового зразка. Підготовка додаткових матеріалів (при необхідності). Заповнення бланку заяви про отримання патенту на промисловий зразок. Розрахунок розміру зборів і державного мита для патентування промислового зразка.

Практичне заняття №6 "Складання заявки про реєстрацію знаку для товарів та послуг"

Вибір або створення знаку для товарів та послуг. Підготовка словесного опису. Формування переліку класів товарів та послуг. Заповнення бланку заяви про реєстрацію знаку для товарів та послуг. Розрахунок розміру зборів і державного мита для реєстрації знаку для товарів та послуг.

6. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Тема 2.1. Правова охорона авторського права та суміжних прав

2.1.2. Суміжні права

Визначення та основні поняття про суміжні права. Основне законодавство у сфері суміжних прав. Об'єкти суміжних прав. Виникнення і здійснення суміжних прав. Рівні суміжних прав. Сповідання власника про свої права. Терміни охорони суміжних прав.

2.1.3. Фольклор і традиційні знання

Визначення та основні поняття про фольклор і традиційні знання. Можливості законодавства стосовно правової охорони фольклору і традиційних знань. Роди та жанри фольклору. Традиційні риси фольклору. Особливості юридичного захисту фольклору як об'єктів права інтелектуальної власності. Різновиди традиційних знань. Особливості юридичного захисту традиційних знань як об'єктів права інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність корінних народів.

Тема 2.2. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів промислової власності

2.2.1. Методологічні основи створення об'єктів промислової власності

Поняття "системи" і системний підхід у творчому процесі. Методологічна основа і соціальні аспекти науково-технічної творчості. Етапи розробки винаходу. Психологічні особливості науково-технічної творчості. Роль творчого колективу та особистості в створенні об'єктів промислової власності. Етика творчості.

2.2.2. Рівні творчої діяльності та винахідницьких задач

Поняття "об'єктивно нове" і "суб'єктивно нове". Технічна потреба і технічна можливість. Проблема ситуація. Стадії творчого процесу. Рівень 1 – використання готового об'єкту. Рівень 2 – вибір одного об'єкту із декількох. Рі-

вень 3 – часткова зміна обраного об'єкту. Рівень 4 – створення нового або повна заміна вихідного об'єкту. Рівень 5 – створення нового комплексу об'єктів (піонерське рішення).

2.2.4. Основи інженерної психології

Визначення та основні поняття про інженерну психологію. Напрямки розробок в інженерній психології. Основні проблеми інженерної психології. Основні поняття про ергономіку. Людино-машинні інтерфейси.

2.2.5. Основи художнього конструювання

Поняття "дизайн" та його історичне підґрунтя. Методичні принципи дизайну. Мета, завдання і значення дизайну як сучасного методу проектування промислових виробів. Основні принципи художнього конструювання. Послідовність художнього конструювання об'єктів промислової власності. Технологія виконання проектної пропозиції.

2.2.9. Основи оцінки вартості об'єктів промислової власності

Обґрунтування потреби оцінки вартості об'єктів промислової власності. Фактори, що впливають на оцінку. Класифікація підходів до оцінки. Міжнародні стандарти оцінки. Витратний (інвестиційний) підхід (методи фактичних затрат, вартості заміщення, відновлюваної вартості, планових затрат, коефіцієнтів). Ринковий (порівняльний) підхід (методи ринку інтелектуальної власності, порівняльних продажів, експертних оцінок). Дохідний (фінансовий) підхід (методи прибутку, економічного ефекту, "капіталізації доходу", комерційної значимості, дисконтування, роялті.). Прямий підхід. Перелік об'єктів промислової власності в контексті доцільності оцінки їх вартості. Документи, необхідні для оцінки об'єктів промислової власності.

Тема 2.3. Правова охорона результатів науково-технічної творчості

2.3.4. Сорти рослин і породи тварин

Визначення та основні поняття про сорти рослин і породи тварин. Основне законодавство стосовно сортів рослин та порід тварин. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорти рослин і породи тварин. Умови охороноспроможності. Обсяг правової охорони. Види прав інтелектуальної власності на сорти рослин і породи тварин. Способи використання сорту рослин і порід тварин. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Відповідальність за порушення права на сорт рослин, породи тварин.

2.3.6. Комерційні таємниці та "ноу-хау"

Визначення та основні поняття про комерційну таємницю та "ноу-хау". Можливості законодавства стосовно правової охорони комерційних таємниць та "ноу-хау". Співвідношення комерційної таємниці та "ноу-хау". Потреба в правовій охороні. Інші засоби та методи захисту. Ознаки комерційної таємниці та "ноу-хау". Відомості, які не можуть бути визнані комерційною таємницею та "ноу-хау". Структура "ноу-хау" для продукту та процесу.

Тема 2.4. Правова охорона комерційних позначень

2.4.2. Комерційні найменування

Визначення та основні поняття про комерційні найменування. Основне законодавство стосовно комерційних найменувань. Відмінність комерційного найменування від найменування юридичної особи. Умови надання правової охорони. Обсяг правової охорони. Момент виникнення прав. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування. Використання комерційного найменування.

2.4.3. Географічні зазначення

Визначення та основні поняття про географічні зазначення. Основне законодавство стосовно географічних зазначень. Просте та кваліфіковане зазначення. Роль держави у володінні та використанні географічного зазначення. Обсяг правової охорони. Реєстрація та отримання права на використання географічного зазначення. Заявники. Склад заявки про реєстрацію географічного зазначення. Права власника свідоцтва. Реєстрація за кордоном.

Тема 2.5. Недобросовісна конкуренція

2.5.3. Відповідальність за дії, що створюють недобросовісну конкуренцію

Адміністративна відповідальність за порушення чинного законодавства про недобросовісну конкуренцію як основний спосіб притягнення до відповідальності. Види адміністративної відповідальності. Накладення штрафу за недобросовісну конкуренцію. Відшкодування шкоди. Вилучення товарів з неправомірно використаним позначенням та копій виробів іншого суб'єкта господарювання. Спростування неправдивих, неточних або неповних відомостей.

ПОЛІТИКА ТА КОНТРОЛЬ

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

7.1. Форми роботи

Лекції проводяться з використанням наочних засобів представлення матеріалу за з використанням методичних матеріалів, доступ до яких наявний у здобувачів вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти залучаються до обговорення лекційного матеріалу та задають питання, щодо його сутності.

На практичних заняттях застосовуються форми індивідуальної та колективної роботи (командна робота, парна робота) для реалізації завдань викладача на набуття навичок самостійної практичної роботи.

Під час вивчення курсу застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

1. методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);
2. особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання ("мозковий штурм", "аналіз ситуацій" тощо);
3. інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації, застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів практичних завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (програмні засоби, мобільні додатки тощо).

7.2. Правила відвідування занять

Заняття можуть проводитись в навчальних аудиторіях згідно розкладу. Також заняття можуть проводитись онлайн в синхронному режимі з використанням засобів відеозв'язку за умови однозначної ідентифікації здобувача вищої освіти. Проведення занять онлайн повинне бути передбачене відповідним наказом по КПІ ім. Ігоря Сікорського.

За наявності поважних причин здобувач вищої освіти повинен завчасно (за 1 день) повідомити викладача про причини можливого пропуску контрольного заходу.

Якщо завчасно повідомити не вдалось, здобувач вищої освіти протягом одного тижня має зв'язатись із викладачем для погодження форми і порядку усунення заборгованості.

Якщо аудиторне заняття випадає на неробочий день (святковий, пам'ятний тощо), то лекційне заняття переходить в категорію "Самостійна робота здобувачів вищої освіти", а практичне заняття проводиться в окремий день та час, узгоджений з академічною групою.

7.3. Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні та штрафні бали не передбачені.

7.4. Політика щодо академічної доброчесності

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

7.5. Оцінювання та контрольні заходи

№ п/п	Контрольний захід	Ваговий бал
1	Робота на практичному занятті №1 "Складання заявки про реєстрацію авторського права на твір"	3
1.1	Підготовка опису об'єкту авторського права та внесення його до бланку заяви (п. 4)	1
1.2	Підготовка відомостей про співавторів (не менше двох) та внесення їх до бланку заяви (п. 9)	1
1.3	Остаточне заповнення бланку заяви (заповнення пп. 1-3, 5-8 та 10-13)	1
2	Робота на практичному занятті №2 "Рівні винаходів (корисних моделей), вибір об'єкту винаходу (корисної моделі)"	3
2.1	Підбір одного, двох або трьох прикладів рівнів винаходів (корисних моделей)	1
2.2	Підбір чотирьох або п'яти прикладів рівнів винаходів (корисних моделей)	2
2.3	Вибір об'єкту винаходу (корисної моделі) – короткий опис та характерна ілюстрація	1
3	Робота на практичному занятті №3 "Патентно-інформаційні дослідження за вибраним об'єктом, вибір найближчого аналогу (прототипу), складання формули винаходу (корисної моделі)"	5
3.1	Визначення індексу рубрики Міжнародної патентної класифікації для обраного в п. 2.3 об'єкту винаходу (корисної моделі)	1
3.2	Пошук не менше двох аналогів для обраного в п. 2.3 об'єкту винаходу (корисної моделі)	1
3.3	Вибір прототипу (найближчого аналогу) за сукупністю спільних ознак	1
3.4	Складання формули винаходу (корисної моделі)	2
4	Робота на практичному занятті №4 "Складання опису, реферату, підготовка ілюстративних матеріалів до заявки про видачу патенту на винахід (корисну модель)"	10
4.1	Складання опису винаходу (корисної моделі) – індекс рубрики МПК, назва, область техніки та галузь застосування, посилання на ілюстративні матеріали, джерела інформації, підписи заявників	1
4.2	Складання опису винаходу (корисної моделі) – опис і критика аналогів	1
4.3	Складання опису винаходу (корисної моделі) – опис і критика прототипу (найближчого аналогу)	1
4.4	Складання опису винаходу (корисної моделі) – опис суті винаходу (корисної моделі), декларація новизни	1
4.5	Складання опису винаходу (корисної моделі) – обґрунтування винаходу (корисної моделі)	2
4.6	Складання опису винаходу (корисної моделі) – відомості, що підтверджують можливість здійснення винаходу (корисної моделі)	2
4.7	Підготовка ілюстрацій	1
4.8	Підготовка реферату	1
5	Робота на практичному занятті №5 "Складання заявки про видачу свідоцтва на промисловий зразок"	3
5.1	Вибір промислового зразка та визначення індексу рубрики Міжнародної класифікації промислових зразків	1
5.2	Підготовка комплексу зображень промислового зразка	1
5.3	Підготовка опису промислового зразка	1
6	Робота на практичному занятті №6 "Складання заявки про реєстрацію знаку для товарів та послуг"	3
6.1	Підготовка зображення знаку для товарів та послуг та внесення його до бланку заяви	1
6.2	Підготовка словесного опису знаку для товарів та послуг та внесення його до бланку заяви	1
6.3	Підготовка переліку (не менше 3-х) класів товарів та послуг та внесення їх до бланку заяви	1
Всього за практичні заняття		27
7	Модульна контрольна робота №1 "Правова охорона авторського права та суміжних прав; створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів промислової власності"	20
8	Модульна контрольна робота №2 "Правова охорона результатів науково-технічної творчості; правова охорона комерційних позначень; Недобросовісна конкуренція"	20
Всього за модульні контрольні роботи		40
Всього за розділ 2		67

Рейтингові бали за одне практичне заняття обраховуються як алгебраїчна сума вагових балів за виконані конкретні види робіт (див. таблицю) в межах цього практичного заняття.

Рейтингові бали за всі практичні заняття обраховуються як алгебраїчна сума вагових балів за виконання всіх робіт, передбачених практичними заняттями.

Модульні контрольні роботи №1 та №2 являють собою тест, що містить 20 (двадцять) запитань із бінарною формою відповіді ("так" або "ні").

Запитання можуть бути:

- у вигляді традиційного запитання з можливою бінарною відповіддю;
- у вигляді твердження, з яким здобувач може погоджуватись (відповідь "так") або не погоджуватись (відповідь "ні").

Вірна відповідь на кожне запитання оцінюється в 1 (один) ваговий бал, невірна відповідь оцінюється в 0 (нуль) балів. Ваговий бал модульної контрольної роботи обраховується як алгебраїчна сума вагових балів відповідей на всі запитання.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

8.1. Види контролю

Вид контролю	Спосіб контролю
Поточний контроль	Перевірка виконання практичних занять відповідно до розкладу занять, модульні контрольні роботи
Календарний контроль	Проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу
Семестровий контроль	Залік
Умова допуску до семестрового контролю	Загальний рейтинговий бал дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство" не менше 60 балів

8.2. Рейтингова система оцінювання

Загальний рейтинговий бал дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство" (максимум 100 балів):

$$R_{\Sigma} = R_1 + R_{\text{Пр}1} + R_{\text{Пр}2} + R_{\text{Пр}3} + R_{\text{Пр}4} + R_{\text{Пр}5} + R_{\text{Пр}6} + R_{\text{МКР}1} + R_{\text{МКР}2},$$

де R_1 – рейтинговий бал за розділ "Інтелектуальна власність та патентознавство – 1. Право інтелектуальної власності" (від 0 до 33 балів включно) – виставляється викладачем відповідного модуля; $R_{\text{Пр}1} \dots R_{\text{Пр}6}$ – рейтингові бали за виконання робіт, передбачених практичними заняттями №1...№6; $R_{\text{МКР}1}$ та $R_{\text{МКР}2}$ – рейтингові бали за 1-у і 2-гу модульні контрольні роботи – див. п. 7.5.

8.3. Залікова контрольна робота

Якщо здобувача вищої освіти не задовольняє набрана кількість балів, але він здав хоча би одну з модульних контрольних робіт і набрав щонайменше 20 балів за іншими видами занять, то результати рейтингової оцінки скасовуються і здобувач вищої освіти пише залікову контрольну роботу з усієї дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство".

Залікова контрольна робота являє собою тест, що містить 50 (п'ятдесят) запитань із бінарною формою відповіді ("так" або "ні").

Запитання можуть бути:

- у вигляді традиційного запитання;
- у вигляді твердження, з яким здобувач може погоджуватись (відповідь "так") або не погоджуватись (відповідь "ні").

Вірна відповідь на кожне запитання оцінюється в 2 (два) вагових бали, невірна відповідь оцінюється в 0 (нуль) балів. Ваговий бал залікової контрольної роботи обраховується як алгебраїчна сума вагових балів відповідей на всі запитання.

8.4. Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою

Кількість балів	Оцінка
95...100	Відмінно
85...94	Дуже добре
75...84	Добре
65...74	Задовільно
60...64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

1. Наявність одноосібного свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір прирівнюється до виконання роботи на практичному занятті №1 з максимальним ваговим балом.

2. Наявність одноосібного патенту на винахід (корисну модель) прирівнюється до виконання роботи на практичних заняттях №2, №3 та №4 з максимальним ваговим балом.

3. Наявність одноосібного патенту на промисловий зразок прирівнюється до виконання роботи на практичному занятті №5 з максимальним ваговим балом.

4. Наявність одноосібного свідоцтва про реєстрацію знаку для товарів та послуг прирівнюється до виконання роботи на практичному занятті №6 з максимальним ваговим балом.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: к.т.н., доц. Самойленко Олексій Васильович

Ухвалено: кафедрою конструювання машин ММІ (протокол № 7 від 24 червня 2020 р.)

Погоджено: Методичною комісією Механіко-машинобудівного інституту (протокол № ___ від "___" _____ 2020 р.)